

Báo chí phát huy vai trò diễn đàn của nhân dân trong kỷ nguyên mới

Press promoting its role as a public forum in the new era

PGS, TS. ĐỖ CHÍ NGHĨA

Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội; Email: dochinghia6996@gmail.com

Ngày nhận bài: 23/3/2026

Ngày phản biện: 24/3/2026

Ngày chấp nhận đăng: 20/4/2026

Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Báo chí và Truyền thông.

Tóm tắt: Trong suốt hành trình lịch sử, báo chí luôn là một công cụ mạnh mẽ, hiệu quả phản ánh đời sống xã hội, truyền tải thông tin và thúc đẩy sự thay đổi. Báo chí không chỉ là kênh thông tin đơn thuần mà còn là nơi người dân có thể gửi gắm tiếng nói, phản ánh tâm tư, nguyện vọng, đồng thời tham gia vào quá trình giám sát và phản biện xã hội. Đặc biệt, báo chí cách mạng Việt Nam từ khi ra đời đến nay luôn mang trong mình sứ mệnh thiêng liêng: vừa là tiếng nói của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội, vừa là diễn đàn tin cậy của quần chúng nhân dân. Đây không chỉ là một chức năng nghề nghiệp, mà còn là bản chất, là linh hồn của nền báo chí cách mạng.

Từ khoá: báo chí; diễn đàn của nhân dân; phản biện xã hội; kỷ nguyên mới.

Abstract: Throughout history, the press has consistently served as a powerful and effective instrument for reflecting social life, disseminating information, and fostering change. It is not merely a channel of information but also a platform through which people can express their voices, convey their aspirations, and participate in social monitoring and critique. In particular, since its inception, the revolutionary press in Vietnam has carried a dual mission: serving as the voice of the Party, the State, and socio-political organizations, while also acting as a trusted forum for the people. This is not only a professional function but also the very nature and essence of revolutionary journalism.

Keywords: press; public forum; social critique; new era.

1. Đặt vấn đề

Trong tiến trình phát triển của cách mạng Việt Nam, báo chí luôn giữ vai trò đặc biệt trong việc truyền tải thông tin, định hướng dư luận và kết nối các chủ thể trong xã hội. Trong bối cảnh hiện nay, khi chuyển đổi số và hội nhập quốc tế diễn ra mạnh mẽ, vai trò của báo chí không chỉ dừng lại ở chức năng thông tin mà còn mở rộng sang chức năng tạo lập diễn đàn công luận, nơi người dân có thể tham gia bày tỏ ý kiến, giám sát và phản biện xã hội. Bài viết nhằm làm rõ vai trò của báo chí với tư cách là diễn đàn của nhân dân trong kỷ nguyên mới, đồng thời trả lời câu hỏi: báo chí cần thay đổi

như thế nào để duy trì và phát huy vai trò này trong môi trường truyền thông số? Bài viết có ý nghĩa lý luận trong việc hệ thống hóa vai trò xã hội của báo chí, đồng thời có ý nghĩa thực tiễn trong việc đề xuất định hướng phát triển báo chí phù hợp với bối cảnh mới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp tiếp cận định tính, kết hợp giữa phân tích tài liệu và tổng hợp lý luận. Cụ thể, bài viết tiến hành phân tích các quan điểm của Đảng, Nhà nước và tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí; đồng thời tổng hợp các nghiên cứu liên quan đến vai trò xã hội của báo chí nhằm

xây dựng cơ sở lý luận cho vấn đề nghiên cứu. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng phân tích thực tiễn hoạt động báo chí Việt Nam trong bối cảnh chuyển đổi số để làm rõ những biến đổi và yêu cầu đặt ra hiện nay. Đối tượng nghiên cứu là báo chí cách mạng Việt Nam với vai trò là diễn đàn của nhân dân, trong phạm vi từ giai đoạn hình thành đến nay.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Kết quả

Ngay từ khi ra đời, báo chí cách mạng Việt Nam đã ý thức sâu sắc và đảm đương tốt sứ mệnh là diễn đàn của quần chúng nhân dân. Khi lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập tờ Thanh Niên năm 1925, mục tiêu không chỉ là truyền bá chủ nghĩa Mác-Lênin vào Việt Nam, mà còn để giác ngộ, tập hợp, tổ chức quần chúng, khơi dậy lòng yêu nước, tinh thần đấu tranh và khát vọng độc lập tự do. Báo chí Việt Nam đã và đang thực hiện hiệu quả vai trò là diễn đàn của nhân dân thông qua ba chức năng chính:

Thứ nhất, phản ánh tiếng nói của nhân dân. Báo chí là phương tiện để nhân dân phản ánh nguyện vọng của mình, cổ vũ nhau cùng tham gia sự nghiệp lớn là giải phóng dân tộc. Trong suốt hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, cũng như quá trình bảo vệ Tổ quốc sau này, báo chí luôn đồng hành cùng nhân dân, phản ánh không khí sục sôi chiến đấu, ca ngợi những tấm gương anh dũng, vạch trần tội ác của kẻ thù, cổ vũ sức mạnh đoàn kết toàn dân. Báo chí là diễn đàn đặc biệt, nơi chia sẻ niềm tin, ý chí và khát vọng độc lập. Đó cũng là hội tụ của ý Đảng, lòng dân, của quyết tâm “dù có phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải quyết tâm giành cho được độc lập” và giữ vững nền độc lập ấy!

Suốt cuộc đời hoạt động cách mạng và sử dụng báo chí như một vũ khí đấu tranh cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhất quán yêu cầu báo chí phải nói lên nguyện vọng của quần chúng nhân dân. Người đề nghị báo chí có mục “ý kiến bạn đọc”, coi ý kiến bạn đọc là những ý kiến đấu tranh không thể thiếu. “Phê bình và tự phê bình là vũ khí rất cần thiết và rất sắc bén, nó giúp chúng ta sửa chữa sai lầm và phát triển ưu điểm. Vì khéo lợi dụng nó mà

Đảng ta và dân ta ngày càng tiến bộ. Đối với báo chí cũng vậy”. (Hồ Chí Minh, 2011)

Người nhắc nhở: “Bác biết các chú văn hay chữ tốt, nhưng dù sao, nhân dân trăm tai nghìn mắt vẫn có nhiều ý kiến thông minh có thể giúp cho các chú tiến bộ hơn. Không riêng gì viết sách viết báo, mà công tác gì muốn làm tốt đều phải coi trọng ý kiến của nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011).

Từ khi đất nước tiến hành công cuộc đổi mới năm 1986, báo chí tiếp tục khẳng định vị trí của mình như một nhịp cầu nối liền Đảng, Nhà nước với nhân dân. Nhân dân thông qua báo chí để nói lên tiếng nói của mình, góp ý, hiến kế, bày tỏ sự đồng thuận với những quyết sách đúng đắn hay bức xúc trước những mặt trái của đời sống. Đảng và Nhà nước thông qua báo chí để tiếp nhận, lắng nghe ý kiến nhân dân, điều chỉnh chính sách cho phù hợp với thực tiễn. Không ít chủ trương, đường lối, chính sách đã được bổ sung, hoàn thiện nhờ những ý kiến phản ánh từ báo chí - nơi tập hợp và truyền tải tâm tư nguyện vọng của đông đảo quần chúng. Khi người dân cảm thấy ý kiến của mình được phản ánh và có sức nặng, niềm tin vào chế độ, vào sự lãnh đạo của Đảng, vào hệ thống chính trị được củng cố mạnh mẽ.

Lẽ đương nhiên, báo chí không thể tự phát huy vai trò diễn đàn của nhân dân nếu nhân dân thiếu niềm tin vào báo chí. Người dân chỉ tìm đến báo chí khi họ tin tưởng rằng báo chí dám nói sự thật, dám bảo vệ lẽ phải, dám đấu tranh chống tiêu cực. Trong môi trường thông tin đa chiều hiện nay, khi mạng xã hội phát triển mạnh mẽ, thông tin rất phong phú, đa dạng nhưng nguy cơ thông tin xấu độc, tin giả lan tràn thì uy tín của báo chí chính thống càng trở thành yếu tố then chốt. Người dân mong chờ báo chí lắng nghe một cách công tâm, phản ánh trung thực, minh bạch, để từ đó tạo ra diễn đàn thực sự hiệu quả. Đó cũng là cách để báo chí góp phần kiến tạo niềm tin, ngăn chặn tin giả, thông tin xấu độc hoành hành.

Trong bối cảnh công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, báo chí còn đảm nhiệm vai trò phản ánh hiện thực đời sống, phát hiện vấn đề, gợi mở giải pháp và quan trọng nhất là mở ra diễn đàn dân chủ để

nhân dân tham gia thảo luận, tranh luận về những vấn đề có liên quan trực tiếp đến cuộc sống và sự phát triển của xã hội. Nhờ báo chí, những vấn đề nóng bỏng được nhân dân quan tâm như giáo dục, y tế, bảo vệ môi trường, chống tham nhũng, chuyển đổi số... được đưa lên diễn đàn công luận, trao đổi công khai, được nhân dân bàn luận, góp ý, hiến kế. Đây là minh chứng sinh động: báo chí là diễn đàn của nhân dân, nơi người dân không chỉ tiếp nhận thông tin mà còn là chủ thể tạo ra và kiểm chứng thông tin.

Sức mạnh của báo chí trong vai trò diễn đàn của nhân dân còn thể hiện ở khả năng khơi dậy và tập hợp trí tuệ, sức sáng tạo của hàng chục triệu người dân. Khi một chính sách được đưa ra lấy ý kiến công khai trên báo chí, mỗi người dân từ các tầng lớp xã hội, với những trải nghiệm, góc nhìn và lợi ích khác nhau, có cơ hội đóng góp chính kiến của mình. Chính sự đa dạng góc nhìn và ý kiến này giúp chính sách trở nên toàn diện hơn, thực tế hơn và có tính khả thi cao hơn.

Trong thời kỳ hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, báo chí phải thay đổi mạnh mẽ. Internet, mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo và các nền tảng truyền thông số đã thay đổi căn bản cách thức sản xuất và tiếp nhận thông tin. Trong bối cảnh ấy, nếu báo chí không tương tác, lắng nghe và phản ánh kịp thời, chính xác, trọn vẹn nguyện vọng của người dân, thì rất dễ bị lấn át bởi sự phát triển ồ ạt của các kênh truyền thông xã hội khác. Đây vừa là thách thức, vừa là cơ hội để báo chí quyết liệt đổi mới nội dung, hình thức, công nghệ làm báo, phát huy thế mạnh truyền thống trên nền tảng công nghệ mới.

Thứ hai, giám sát và phản biện xã hội. Quan điểm báo chí là diễn đàn của quần chúng nhân dân cũng là quan điểm xuyên suốt của Đảng ta trong chỉ đạo báo chí và lãnh đạo sự nghiệp cách mạng. Đặc biệt, khi đất nước đã giành được độc lập, hoà bình, sự đồng tâm, nhất trí trên cơ sở thống nhất ý kiến của nhân dân có một ý nghĩa sống còn. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh “Báo chí là diễn đàn để Nhân dân tham gia việc nước”: “Báo chí phải thực sự trở thành cầu nối giữa Đảng, Nhà

nước với nhân dân, là người tuyên truyền, hướng dẫn, cổ vũ nhân dân thực hiện đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, đồng thời *là diễn đàn xã hội rộng rãi để phát huy dân chủ*, phát huy những giá trị văn hoá tiến bộ, hiện đại, giàu bản sắc dân tộc; *diễn đàn để nhân dân tham gia các công việc của đất nước, giám sát và phản biện xã hội, nâng cao trình độ dân trí*; động viên, cổ vũ nhân dân tham gia thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ cách mạng”. (Nguyễn Phú Trọng, 2015)

Phát biểu tại Lễ kỷ niệm 100 năm báo chí cách mạng Việt Nam, Tổng Bí thư Tô Lâm chỉ rõ: “Trong khói lửa chiến tranh, báo chí là vũ khí sắc bén, mạnh hơn các loại đạn bom, xe tăng, đại bác, truyền tải tinh thần kháng chiến, lòng quả cảm và khát vọng độc lập, kêu gọi toàn dân tộc đấu tranh giải phóng và thống nhất non sông. Trong xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước, báo chí là nhịp cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân, *là diễn đàn tin cậy của nhân dân*, là sức mạnh, là nguồn cảm hứng cho toàn dân tộc trên con đường hướng tới tương lai giàu mạnh, phồn thịnh, độc lập, tự do, phát triển bền vững”. (Tô Lâm, 2025)

Báo chí cách mạng phải là tiếng nói của Đảng, Nhà nước, tổ chức chính trị xã hội, là diễn đàn tin cậy của Nhân dân, nhịp cầu nối liên ý Đảng - lòng dân; thực hiện tốt nhiệm vụ đưa chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước đến với nhân dân; tạo môi trường để nhân dân tham gia vào hoạt động báo chí, phản ánh tâm tư, nguyện vọng chính đáng của nhân dân với Đảng, Nhà nước, bảo đảm tính tư tưởng, chính chiến đấu, tính nhân dân của báo chí; huy động sức mạnh của nhân dân tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Báo chí không đơn thuần là công cụ truyền thông chính sách, mà là kênh quan trọng để Đảng và Nhà nước thực hiện nguyên tắc “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Báo chí còn thực hiện vai trò giám sát và phản biện xã hội, một chức năng thiết yếu của diễn đàn nhân dân. Thông qua phản ánh từ hiện trường, qua đơn thư, qua các cuộc phỏng vấn, phóng sự, điều tra, báo chí đã chỉ ra những bất cập trong quản

lý, những sai phạm trong thực thi, những biểu hiện tiêu cực trong xã hội. Không ít vụ việc tham nhũng, tiêu cực hay những hành vi vi phạm pháp luật khác đã được báo chí phát hiện từ phản ánh của người dân. Báo chí cũng góp phần bảo vệ lẽ phải, bênh vực người dân yếu thế, chống lại sự lạm quyền hay bắt công. Mỗi bài báo dám nói lên sự thật, dũng cảm bảo vệ công lý đến cùng chính là một minh chứng cho vai trò diễn đàn của nhân dân đã được thể hiện hiệu quả.

Để giữ được niềm tin và sự đồng hành của nhân dân, báo chí phải bảo đảm ba nguyên tắc cơ bản: chính xác, khách quan và nhân văn. Chính xác, bởi nếu thông tin sai lệch, báo chí sẽ đánh mất uy tín, mất đi vị thế là diễn đàn tin cậy. Khách quan là điều kiện đảm bảo rằng mọi tầng lớp nhân dân đều cảm nhận tiếng nói của mình được tôn trọng. Nhân văn là phẩm chất cốt lõi, bởi báo chí của nhân dân, vì nhân dân, thì mọi bài viết, mọi thông tin phải xuất phát từ tinh thần nhân ái, lấy lợi ích của cộng đồng làm thước đo.

Báo chí là công cụ quan trọng để nhân dân tham gia quản lý nhà nước và xã hội. Khi nhân dân cảm nhận rõ ràng tiếng nói của mình được phản ánh, được lắng nghe, họ sẽ quan tâm, gắn bó hơn với hệ thống chính trị, tích cực hơn trong lao động, sáng tạo, cống hiến. Khi báo chí thực sự trở thành diễn đàn tin cậy của nhân dân sẽ góp phần thúc đẩy xã hội tiến bộ, trí tuệ tập thể được phát huy. Đây cũng là nền tảng để xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, động lực mạnh mẽ đưa đất nước phát triển nhanh và bền vững.

Để báo chí thực sự phát huy vai trò diễn đàn của nhân dân, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giai đoạn cách mạng hiện nay vẫn còn rất nhiều việc phải làm, nhiều vấn đề cần khắc phục. Vẫn còn hiện tượng nhà báo, cơ quan báo chí chưa sâu sát đời sống nhân dân, nặng về thông tin một chiều, chưa kịp thời phản ánh những bức xúc, những nguyện vọng của người dân. Vẫn có tình trạng một số cơ quan báo chí sa vào giật tít, câu views, chạy theo thị hiếu tầm thường, đưa tin thiếu kiểm chứng, làm ảnh hưởng đến uy tín và niềm tin công chúng. Cũng có khi tiếng nói của người dân chưa được phản ánh

đầy đủ, hoặc bị chậm trễ, chưa tạo được tác động như mong đợi. Tất cả những hạn chế ấy làm suy giảm vai trò diễn đàn nhân dân của báo chí.

Yêu cầu đặt ra là phải nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và năng lực chuyên môn của đội ngũ người làm báo. Người làm báo phải thực sự gần dân, hiểu dân, sống cùng đời sống của nhân dân, để từ đó phản ánh chân thực nhất. Phải khắc phục tư duy coi báo chí chỉ là kênh tuyên truyền một chiều, thay vào đó phải xây dựng báo chí như một diễn đàn tương tác hai chiều, trong đó nhân dân được nói, được bàn, được tranh luận, được phản biện. Để làm được điều này, báo chí cần tận dụng tối đa các công nghệ mới, từ báo điện tử, ứng dụng di động, mạng xã hội chính thống đến các nền tảng tương tác trực tuyến, để mở rộng không gian cho nhân dân tham gia.

Thứ ba, kết nối ý Đảng - lòng dân. Bên cạnh đó, sự hỗ trợ từ thể chế, chính sách đối với dân cũng vô cùng quan trọng. Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý bảo đảm quyền tự do báo chí trong khuôn khổ pháp luật, tạo điều kiện để báo chí hoạt động năng động, sáng tạo nhưng cũng phải gắn với trách nhiệm xã hội cao. Đồng thời, cần tạo điều kiện và khuyến khích người dân chủ động và tích cực tham gia vào hoạt động báo chí. Có như vậy, báo chí mới thực sự phát huy được vai trò là diễn đàn của nhân dân.

Khi báo chí giữ vững được niềm tin của công chúng, khi tiếng nói và nguyện vọng chính đáng của nhân dân được chuyển tải trên các loại hình báo chí đa dạng, nhất là trên không gian số, khi những vấn đề dân sinh nóng bỏng được phản ánh kịp thời và có tác động thiết thực đến chính sách... Đó là khi báo chí đã thực hiện tốt sứ mệnh của mình. Phải làm sao để người dân coi báo chí không chỉ là kênh thông tin, mà còn là người bạn đồng hành, là nơi để gửi gắm tâm tư, nguyện vọng, hướng tới mục tiêu xây dựng đất nước hùng cường, người dân hạnh phúc, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh.

Sự phát triển mạnh mẽ của thực tiễn đời sống đặt ra những yêu cầu ngày càng cao đối với báo chí. Công chúng báo chí cũng đã thay đổi rõ rệt:

không còn là người tiếp nhận thông tin thụ động mà đã trở thành những chủ thể có khả năng cung cấp, chia sẻ và định hướng thông tin. Điều này khiến vai trò diễn đàn của báo chí càng trở nên quan trọng và cấp thiết. Một diễn đàn thực sự của nhân dân phải đảm bảo mọi người dân đều có thể nói lên tiếng nói của mình, trên tinh thần xây dựng, bảo đảm lợi ích quốc gia và những giá trị của cộng đồng. Báo chí quyết không thể để những tiếng nói chính đáng của nhân dân bị lấn át bởi các lợi ích nhóm, lợi ích cục bộ. Báo chí cần trở thành nơi tập hợp, đón nhận, chất lọc và lan tỏa tiếng nói của người dân, từ đó chuyển hóa thành động lực xã hội, thúc đẩy hệ thống quản lý cải tiến và phát triển vì lợi ích chung. Đó chính là phù hợp ý Đảng, lòng dân, là sứ mệnh của báo chí cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam.

Không phải ngẫu nhiên, bất chấp sự chống phá của các thế lực thù địch, Việt Nam liên tiếp trúng cử vào Hội đồng nhân quyền Liên hợp quốc với số phiếu rất cao. Điều đó thể hiện uy tín của đất nước, sức thuyết phục của thực tế tiếng nói người dân được tôn trọng, đề cao, đặc biệt qua các phương tiện truyền thông đại chúng. Qua báo chí, người dân có thể kiểm chứng lời hứa của các cơ quan quản lý, có thể so sánh chủ trương chính sách với thực tiễn, có thể chất vấn, phản biện và đề xuất giải pháp... Trong “Bài nói chuyện với lớp nghiên cứu chính trị khóa 1, Trường đại học Nhân dân Việt Nam” ngày 21/7/1956, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Chế độ ta là chế độ dân chủ, tư tưởng phải được tự do. Tự do là thế nào? Đối với mọi vấn đề, mọi người tự do bày tỏ ý kiến của mình, góp phần tìm ra chân lý. Đó là một quyền lợi mà cũng là một nghĩa vụ của mọi người. Khi mọi người đã phát biểu ý kiến, đã tìm thấy chân lý, lúc đó quyền tự do tư tưởng hóa ra quyền tự do phục tùng chân lý”. (Hồ Chí Minh, 1996). Người chỉ rõ: “Chân lý là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không phải chân lý. Ra sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân - tức là phục tùng chân lý”. (Hồ Chí Minh, 1996)

Báo chí trong vai trò diễn đàn của nhân dân cũng chính là thúc đẩy trách nhiệm công dân và tinh thần thượng tôn pháp luật. Khi đề cập về những tranh luận chính sách, về những ý kiến khác nhau trong xã hội, nhân dân sẽ hiểu rõ hơn quyền và nghĩa vụ của mình, sẽ hình thành thói quen tham gia vào đời sống xã hội bằng lý lẽ, bằng chứng cứ, bằng sự hiểu biết. Đó là bước yếu tố quan trọng, giúp đất nước phát triển văn minh, tiến bộ, củng cố nền tảng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Tuy nhiên, báo chí không thể làm được điều đó nếu thiếu sự đồng hành của các chủ thể khác trong hệ thống chính trị và trong xã hội. Muốn báo chí trở thành diễn đàn của nhân dân, thì các cơ quan có trách nhiệm phải thật sự cởi mở, minh bạch, sẵn sàng đối thoại và tiếp nhận phản hồi từ nhân dân qua báo chí. Sự cầu thị, tôn trọng và lắng nghe của các cơ quan công quyền là yếu tố không thể thiếu giúp báo chí trở thành cầu nối hiệu quả giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân.

3.2. Thảo luận

Trong bối cảnh hiện nay, chuyển đổi số vừa mở ra cơ hội lớn, vừa đặt ra thách thức chưa từng có. Báo chí phải đổi mới, vượt lên chính mình nếu không muốn tụt lại trong cuộc đua giành niềm tin của công chúng và chiếm lĩnh trận địa. Các nền tảng mạng xã hội toàn cầu có khả năng lan tỏa nhanh chóng mọi thông tin, bất kể đúng sai, đã trở thành “đồi thú” cạnh tranh trực tiếp với báo chí. Tình trạng tin giả, thông tin xấu độc trên các nền tảng này là một nguy cơ đe dọa về an ninh, về văn hoá của quốc gia. Nếu báo chí chỉ dừng lại ở việc đưa tin một chiều, chậm trễ, thiếu chiều sâu, thì sẽ mất trận địa, hậu quả khó lường. Do đó, để giữ vững vai trò diễn đàn của nhân dân, báo chí cần tận dụng công nghệ số để tạo ra không gian tương tác thực chất. Báo chí cần chủ động vào cuộc, chủ động đưa thông tin lên không gian mạng với phương châm “xây để chống”, “chống để xây”. Các tòa soạn cần thiết kế những chuyên mục đối thoại trực tuyến, những diễn đàn mở, nơi người dân có thể trực tiếp đặt câu hỏi, nêu ý kiến và tranh

luận. Khi thực sự phát huy được thế mạnh cơ quan truyền thông “chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại”, báo chí sẽ có lợi thế cạnh tranh vượt trội so với mạng xã hội nhờ tính chính thống, tính kiểm chứng và tính định hướng.

Muốn làm được như vậy, báo chí cũng cần một lực lượng nhân sự mạnh về cả nguồn tin, năng lực nghiệp vụ và công nghệ. Người làm báo trong thời đại mới không thể chỉ giỏi viết hay giỏi quay dựng, mà còn phải biết lắng nghe, biết đối thoại, biết kết nối và biết sử dụng công nghệ để lan tỏa tiếng nói của nhân dân. Quan trọng hơn, họ phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, luôn đặt lợi ích của nhân dân và đất nước lên trên hết. Chỉ có như vậy, báo chí mới xứng đáng là diễn đàn của nhân dân chứ không phải là diễn đàn của bất kỳ lợi ích cục bộ nào. Những phân tích trên cho thấy vai trò diễn đàn của báo chí không chỉ là chức năng truyền thông mà còn là điều kiện đảm bảo cho sự vận hành dân chủ trong xã hội hiện đại.

Dù còn tồn tại không ít hạn chế, nhưng nhìn tổng thể, báo chí Việt Nam đã và đang nỗ lực thực hiện tốt vai trò là diễn đàn của nhân dân. Mỗi bài viết, mỗi bản tin, mỗi chương trình phát thanh, truyền hình hay mỗi chuyên trang báo điện tử không chỉ đơn thuần là thông tin, mà còn là sự kết nối hàng triệu trái tim, hàng triệu khối óc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong dòng chảy thông tin và cạnh tranh quyết liệt hiện nay, báo chí Việt Nam càng phải khẳng định bản sắc riêng: đó là báo chí cách mạng, báo chí của nhân dân, vì nhân dân, do nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng.

4. Kết luận

Nhìn lại chặng đường một thế kỷ qua có thể thấy một sợi chỉ đỏ xuyên suốt: báo chí luôn đồng hành cùng dân tộc, cùng nhân dân, cùng sự nghiệp cách mạng. Báo chí cách mạng ra đời xuất phát từ nhu cầu tuyên truyền cách mạng. Để làm tốt nhiệm vụ ấy, báo chí phải đi vào được đời sống nhân dân, nói lên được tiếng nói của người dân, đem đến những thông tin người dân muốn biết. Bởi thế, báo chí là vũ khí tư tưởng của Đảng nhưng khi đi vào đời sống thực tế, báo chí lại trở thành nơi nhân dân gửi gắm niềm tin, khát vọng. Mỗi quan hệ ấy là

mối quan hệ máu thịt, bền chặt, không thể tách rời. Càng trong những thử thách lịch sử quan trọng, vai trò ấy càng được khẳng định rõ nét. Trong chiến tranh, báo chí là vũ khí tinh thần để động viên toàn dân kháng chiến. Trong hòa bình, báo chí là động lực để toàn dân đồng lòng xây dựng đất nước. Trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa hôm nay, báo chí tiếp tục là nền tảng để nhân dân tham gia trực tiếp vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và xây dựng đất nước hùng cường.

Báo chí phát huy vai trò là diễn đàn của quần chúng nhân dân không chỉ là một yêu cầu mang tính nghề nghiệp, mà còn là một đòi hỏi khách quan của sự phát triển xã hội và là một tất yếu lịch sử. Trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, mọi chủ trương, đường lối, chính sách đều hướng tới mục tiêu vì con người, vì nhân dân. Và muốn đạt được mục tiêu ấy, không gì thiết thực hơn là để nhân dân được nói, được bàn, được tham gia. Báo chí chính là phương tiện hiện thực hóa điều đó một cách sinh động và hiệu quả nhất.

Khi báo chí thực sự làm tròn sứ mệnh là diễn đàn của nhân dân, niềm tin của xã hội sẽ được củng cố, khối đại đoàn kết toàn dân tộc sẽ được tăng cường, và sức mạnh của cả dân tộc sẽ được nhân lên gấp bội. Đó không chỉ là trách nhiệm của những người làm báo, mà còn là niềm mong mỏi, là sự trông đợi của Đảng, Nhà nước và nhân dân với báo chí cách mạng trong kỷ nguyên mới của dân tộc./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Chí Minh. (1996). *Toàn tập*. T. 8. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, tr. 215.
2. Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. T. 13. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 464.
3. Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. T. 15. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 667 - 668.
4. Nguyễn Phú Trọng. (2015). Phát biểu tại Đại hội lần thứ X Hội Nhà báo Việt Nam. *Báo Nhân dân*.
5. Tô Lâm. (2025). Phát biểu tại Lễ kỷ niệm 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam. *Báo Điện tử Chính phủ*.